

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA BIOLOGIA

PZO uwzględnia podstawę programową kształcenia ogólnego i program nauczania w technikum i branżowej szkole I stopnia. PZO jest integralną częścią Wewnętrznych Zasad Oceniania.

Dział VI 33- 37 Statut Zespołu Szkół nr1 w Wieluniu.

Opracowano na podstawie:

- Rozporządzenia MEN z dnia 22 lutego 2019 roku, w sprawie oceniania , klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. z 2019r. poz. 373 z późn. zm.);
- Rozporządzenia MEN z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz. U. z 2018r. poz.467);
- Rozporządzenia MEN z dnia 26 lipca 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia (Dz. U. 2018r. poz.1679);
- Rozporządzenia MEN z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. 2012 r., poz.997 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz.1148, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2019 r. poz. 1481,1818 i 2197 z późn. zm.);
- Wewnętrznych Zasad Oceniania - pkt. VI Statutu Szkoły.

I. Zasady ogólne

1. Poinformowanie uczniów przez nauczycieli przedmiotu o wymaganiach edukacyjnych odbywa się na początku roku szkolnego (najpóźniej do 15 września).
2. Obowiązkiem ucznia jest przygotowanie do lekcji, tzn. uczeń posiada zeszyt przedmiotowy, podręcznik, potrzebną wiedzę.
3. Przed rozpoczęciem nowego działu nauczyciel przypomina uczniom wymagania edukacyjne.
4. Prace klasowe, sprawdziany, odpowiedzi ustne oraz inne formy sprawdzania wiedzy i umiejętności są obowiązkowe.
5. Każda ocena bieżąca, którą otrzymuje uczeń ma ustaloną wagę.
6. Prace klasowe i sprawdziany odbywają się zgodnie z rozkładem materiału.
7. Prace klasowe są zapowiadane, z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i podany jest zakres sprawdzanych umiejętności i wiedzy. Termin sprawdzianu nauczyciel zapisuje w terminarzu w DE.
8. Ocenę niedostateczną z pracy podsumowującej dział można poprawić w przeciągu dwóch tygodni od jej uzyskania na zasadach ustalonych w PZO z danego przedmiotu. Brak poprawy w ciągu dwóch tygodni obliguje ucznia do poprawienia oceny na indywidualnych konsultacjach nauczyciela. Każda nieudana próba poprawy oceny jest odnotowana w komentarzu do oceny niedostatecznej z pierwszego sprawdzianu.
9. Uczeń ma możliwość poprawić każdą ocenę uzyskaną z pracy podsumowującej dział na indywidualnych konsultacjach nauczyciela.
10. Kartkówka nie musi być zapowiedziana wcześniej i może obejmować materiał z trzech ostatnich tematów lekcyjnych.
11. Uczeń nieobecny na pracy klasowej lub sprawdzianie musi ją napisać w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.

12. Uczeń uchylający się od napisania sprawdzianu w terminie ustalonym w sposób, o którym mowa w ust. 11 jest zobowiązany do napisania sprawdzianu na najbliższej lekcji.
13. Oceny niedostateczne z prac pisemnych podsumowujących dział muszą być poprawione przez ucznia na ocenę pozytywną.
14. Korzystanie przez ucznia w czasie prac pisemnych, sprawdzianów, kartkówek i innych form sprawdzania wiedzy z niedozwolonych przez nauczyciela pomocy stanowi podstawę do wystawienia oceny niedostatecznej.
15. Prace klasowe są oddawane i omawiane w terminie dwóch tygodni od napisania. Wgląd do prac pisemnych ma również rodzic (prawny opiekun) w obecności nauczyciela.
16. Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną na półroczu, jest zobowiązany uzupełnić materiał, za który nie uzyskał oceny pozytywnej w ustalonym przez nauczyciela terminie, nie później niż miesiąc przed klasyfikacją roczną.
17. Zakres materiału, formę i terminy poprawy ustala nauczyciel przedmiotu i przekazuje uczniowi/ rodzicowi/ opiekunowi prawnemu ucznia.
18. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
19. Oceny wystawiane przez nauczyciela są jawne, potwierdzone wpisem do dokumentów szkolnych.
20. Częstotliwość oceniania zależy od specyfiki przedmiotu, przy czym każdy uczeń powinien otrzymać z danego przedmiotu co najmniej 3 oceny (przy realizacji jednej godziny tygodniowo).
21. Na wniosek ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne oraz inna dokumentacja dotycząca oceniania ucznia jest udostępniana uczniowi lub jego rodzicom (prawnym opiekunom) do końca bieżącego roku szkolnego (31 sierpnia) u nauczyciela danego przedmiotu w szkole.
22. Nieprzygotowania do lekcji - przy jednej godzinie tygodniowo- brak nieprzygotowania do lekcji.

II. Narzędzia pomiaru i obserwacji osiągnięć uczniów

1. Pomiar osiągnięć uczniów odbywa się za pomocą następujących narzędzi:
  - a) prace klasowe
  - b) sprawdziany**
  - c) kartkówki
  - d) odpowiedzi ustne
  - e) prace domowe
  - f) inne formy aktywności np. udział w konkursach, wykonywanie pomocy dydaktycznych, projekty, itp.
2. Obserwacja ucznia
  - a) przygotowanie do lekcji
  - b) aktywność na lekcji
  - c) praca w grupie

III. Sposób informowania o osiągnięciach edukacyjnych.

1. Nauczyciel ocenia ucznia zgodnie z wymaganiami: wiedzę, umiejętności, aktywność, kreatywność, terminowość, jakość i szybkość realizacji zadań.
2. Nauczyciel uzasadnia wystawioną ocenę:
  - a) Z odpowiedzi ustnej - komentarz słowny w odniesieniu do wymagań, które są na stronie szkoły na daną ocenę z realizowanego materiału nauczania.
  - b) Z prac pisemnych komentarz słowny lub pisemny do poszczególnych pytań/zadań.
3. Komentarz zawiera: ocenę, wskazanie mocnych stron, zakres osiągnięcia poziomu

wymagań (dotyczy wiadomości i umiejętności), wskazanie słabych stron, zachętę do podnoszenia poziomu wiedzy, poinformowania ucznia jak ma się uczyć.

4. Komentarz nauczyciela ma być jasny i zrozumiały dla ucznia.
5. Uzasadnienie oceny (komentarz nauczyciela) powinno mieć charakter motywacyjny i efektywnie wpływać na dalszą pracę ucznia.

IV. Obszary aktywności

Na lekcjach biologii oceniane będą następujące obszary aktywności uczniów:

1. Kształtowanie pojęć i terminologii biologicznej– sprawdzanie stopnia ich zrozumienia.
2. Umiejętność tworzenia, przekazywania, rozumowania, wnioskowania i argumentowania informacji.
3. Umiejętność posługiwania się informacjami pochodzącymi z różnych źródeł, w tym internetowych.
4. Umiejętność zastosowania nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów biologicznych.
5. Interpretacja informacji i umiejętność wyjaśnienia związków przyczynowo- skutkowych między procesami i zjawiskami oraz formułowanie wniosków
- 6 Umiejętność planowania działań prozdrowotnych
7. Rozumienie znaczenia osiągnięć współczesnej nauki w profilaktyce chorób
8. Umiejętność odczytywania, analizowania interpretowania i przetwarzania informacji tekstowych, graficznych i liczbowych
9. Umiejętność wykorzystania wiedzy do rozwiązywania zadań genetycznych
10. Kształtowanie postaw szacunku wobec przyrody i środowiska
11. Analizowanie wiedzy z zakresu różnorodności biologicznej oraz zjawisk i procesów biologicznych zachodzących na różnych poziomach organizacji życia
12. Praca projektowa – abstrakcyjność myślenia, sposób ujęcia zagadnienia, kreatywność.
13. Stosowanie wiedzy przedmiotowej w sytuacjach praktycznych.
14. Aktywność na lekcjach.
15. Praca w grupach.
16. Wkład pracy ucznia.

V. Kryteria wymagań na daną ocenę

1. Kryteria oceny półrocznej i rocznej

- a) Ocenę śródroczną (roczną) nauczyciel wystawia w terminie zgodnym z rozporządzeniem dyrektora szkoły w sprawie klasyfikacji i promowania uczniów.
- b) O przewidywanych ocenach śródrocznych i rocznych, a w szczególności zagrożeniu oceną niedostateczną nauczyciel informuje ucznia, jego rodziców oraz wychowawcę klasy na miesiąc przed klasyfikacją.
- c) Wszystkie formy aktywności ucznia oceniane są w skali stopniowej.
- d) Dla uczniów z dysfunkcjami potwierdzonymi na piśmie przez poradnię lub inną uprawnioną instytucję poziom wymagań będzie obniżony.
- e) Uczniowie aktywnie uczestniczą w lekcjach, nie przeszkadzają kolegom i nauczycielowi w trakcie zajęć oraz przestrzegają zasad bezpieczeństwa.
- f) Wszystkie sprawy sporne, nie ujęte w PZO rozstrzygane będą zgodnie z WZO oraz rozporządzeniami MEN.

2. Ogólne kryteria ocen z biologii

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- posiada wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania;
- potrafi stosować wiadomości w sytuacjach nietypowych (problemowych);
- umie formułować problemy oraz dokonywać analizy i syntezy nowych zjawisk;
- proponuje rozwiązania nietypowe;
- osiąga sukcesy w konkursach na szczeblu wyższym niż szkolny ;

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone w programie;
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów i zadań w nowych sytuacjach;
- wykazuje dużą samodzielność i potrafi bez pomocy nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy, np. wykresów, schematów, rysunków, encyklopedii, Internetu;
- sprawnie posługuje się terminologią biologiczną;
- samodzielnie konstruuje, rozwiązuje i interpretuje wyniki zadań, np. genetycznych ;
- potrafi wyjaśnić związki przyczynowo- skutkowe między procesami, budową i funkcjonowaniem organizmów na różnych etapach organizacji życia;
- potrafi przedstawić informacje w postaci graficznej (schematów, tabel, wykresów, itp.);
- potrafi odróżnić wiedzę potoczną od uzyskanej metodami naukowymi.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności przewidziane w podstawie programowej;
- poprawnie stosuje wiadomości oraz rozwiązuje (wykonuje) samodzielnie typowe zadania;
- wykazuje się znajomością i rozumieniem poznanej terminologii biologicznej;
- wykazuje się znajomością i rozumieniem zjawisk i procesów biologicznych zachodzących w organizmie człowieka oraz innych organizmach.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową, które są konieczne do dalszego kształcenia;
- z pomocą nauczyciela potrafi stosować wiedzę i umiejętności przy rozwiązywaniu zadań o średnim stopniu trudności.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma pewne braki w zakresie podstawowych wiadomości i umiejętności, ale braki te nie przekreślają możliwości uzyskania podstawowej wiedzy z przedmiotu w ciągu dalszej nauki;
- wykonuje z pomocą nauczyciela zadania o niewielkim stopniu trudności.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności określonych w programie, które są konieczne do dalszego kształcenia;
- nie radzi sobie ze zrozumieniem najprostszych pojęć i procesów biologicznych;
- nie potrafi wykonać najprostszych zadań;
- nie wykazuje chęci współpracy w celu uzupełnienia braków i nabycia podstawowej wiedzy i umiejętności przewidzianych w podstawie programowej.

3. Kryteria oceny:

Prace klasowe i sprawdziany:

Prace klasowe stanowią podsumowanie treści i umiejętności z danego bloku tematycznego. Na tydzień przed sprawdzianem uczeń otrzymuje dokładną informację o terminie sprawdzianu oraz zakresie obowiązującego materiału.

Ocena prac klasowych i sprawdzianów dla klas technikum ustalana jest według następującej skali:

- 0% - 34% - *niedostateczny*
- 35% - 50% - *dopuszczający*
- 51% - 69% - *dostateczny*
- 70% - 89% - *dobry*
- 90% - 99% - *bardzo dobry*
- 100% - *celujący*

Ocena ze sprawdzianów dla klas branżowej szkoły I stopnia ustalana jest według następującej skali:

- 0% - 29% - *niedostateczny*
- 30% - 50% - *dopuszczający*
- 51% - 69% - *dostateczny*
- 70% - 85% - *dobry*
- 86% - 99% - *bardzo dobry*
- 100% - *celujący*

Kartkówki sprawdzają podstawowe umiejętności, stosowanie schematów opanowanych na ostatnich kilku lekcjach oraz systematyczność pracy. Może być niezapowiedziana, jeśli obejmuje materiał z trzech ostatnich omawianych tematów.

Ocena prac pisemnych ustalana jest według następującej skali:

- 0% – 39%   *niedostateczny*
- 40% – 59%   *dopuszczający*
- 60% – 79%   *dostateczny*
- 80% – 94%   *dobry*
- 95% – 100%   *bardzo dobry*

VI. Odpowiedzi ustne

Uczeń otrzymuje ocenę

➤ *niedostateczną, jeżeli:*

- nie udziela odpowiedzi na pytania postawione przez nauczyciela, nawet przy jego pomocy

➤ *dopuszczającą jeżeli:*

- udziela odpowiedzi na pytania i rozwiązuje przy pomocy nauczyciela zadania o niewielkim stopniu trudności

➤ *dostateczną, jeżeli:*

- zna i rozumie podstawowe terminy biologiczne,
- zna i rozumie podstawowe procesy biologiczne, budowę i funkcjonowanie organizmów
- rozumie tekst w języku biologicznym
- potrafi przy niewielkiej pomocy nauczyciela udzielić odpowiedzi na podstawie pytania
- tylko częściowo wykazuje się samodzielnością

➤ *dobrą, jeżeli:*

- spełnia wymagania ponadpodstawowe
- potrafi samodzielnie rozwiązać typowe zadania
- prawidłowo
- *bardzo dobrą, jeżeli;*
- spełnia wymagania ponadpodstawowe
- prawidłowo interpretuje poznane procesy, zjawiska biologiczne
- biegle wykorzystuje terminologię biologiczną
- samodzielnie udziela odpowiedzi na wszystkie postawione pytania
- zdobytą wiedzę potrafi stosować w nowych sytuacjach
- rozwiązuje samodzielnie zadania biologiczne

Waga ocen bieżących

Kategoria ocen dla przedmiotów ogólnokształcących i zawodowych	waga
Sprawdzian/ praca klasowa	5
Ocena poprawiona s/pk	2
Kartkówka	3
Ocena poprawiona kartkówka	3
Odpowiedź ustna	3
Praca domowa	1
Aktywność	2
Karta pracy	3
Praca na lekcji	2

Oceny z testu na wejściu wpisywane są do DE bez wag.

Oceny z matur próbnych:

- poziom rozszerzony - oceny wpisywane bez wag.

Ocena śródroczna i roczna jest średnią ważoną ustaloną wg następującej skali:

1,00 – 1,70 – ocena niedostateczna

1,71 – 2,60 – ocena dopuszczająca

2,61 – 3,60 – ocena dostateczna

3,61 – 4,60 – ocena dobra

4,61 – 5,00 – ocena bardzo dobra

5,45 – 6,00 – ocena celująca

W klasach branżowej szkoły I stopnia: ocena dopuszczająca 1,61 - 2,60, pozostałe jak w technikum.

Średnia ważona nie jest wyznacznikiem oceny śródrocznej lub rocznej - ostateczna decyzja należy do nauczyciela.

Opracowany przez nauczyciela biologii
w Zespole Szkół nr 1 w Wieluniu